

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Inuehatur in omnia peccatoru[m] genera, & abusus. cap. 23.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

nis modos per singulos, quanta possumus breuitate p̄damus. Harum autem admonitionum attenta lectio poterit non mediocriter Concionatoris prudentiam adiuuare. Ad eandem etiam rem videtur pertinere liber siue sit Cypriani, siue Augustini, siue alterius, qui est de duodecim sæculi abusibus, qui sunt. Prædicator sine operibus bonis; senex sine religione; iuuenis sine obedientia; Diues sine Elemosyna; femina sine pudicitia; Dominus sine fortitudine; Christianus contentiosus; Pauper superbus; Rex sine Iustitia; Episcopus negligens, Plebs sine disciplina; Populus sine lege. Ex his suam prudentiam in loquendo, & industriam augere poterit Concionator.

Abusus duodecim.

In statibus quæ confideranda.

Hæc de statibus dicta sint in quibus Orator Christianus, vt aptè, & cum fructu loquatur, primò det operam vt cognoscat status ipsos, eorumque officia, & actiones proprias. Secundò vitia & peccata in quæ solent incurrere vt moneat corrigatque. Tertiò aduertat commoda vel incommoda, difficultates vel occasiones quæ insunt ad bene vel malè viuendum, vt remedia præbeat. Quartò quæ sit eorum necessitas, & vtilitas, & præstantia in Republica Christiana. Quintò quæ virtutes in singulis desiderentur & eas hortetur insequendas.

Inuehatur in omnia peccatorum genera, & abusus malos. Cap. XXIII.

Prudentia circa materiã. In via purgatiua.

Cum in secunda parte ad tres vias totam huius facultatis materiam reuocauerimus, nunc pauca in singulis adijcienda sunt, quæ ad prudentiam maximè faciunt. In via ergo purgatiua perpetuam cum vitijs pugnam ineundam sibi esse intelligat, omnesque belli machinas adhibendas, vt perditos homines, Deoque rebelles, & animæ suæ hostes à dæmonum tyrannide, & æternæ damnationis discrimine erutos sibi ipsis, ac Deo restituat. Intelligat inter præcipuas muneris sui partes hanc esse collocandam, vt omnia peccata acriter & seriò arguat, quod alibi à nobis est probatum. Nunc verò lubet aliquas peccatorum species enumerare, quæ vt frequentiores sunt, ita frequentius pro suggestu vrgebit. Non solum autem, arripere cum ea sese offert, occasionem oportebit, sed etiam ipse non oblatam captare, & inuenire studeat, cum enim ignis est accessus, & flamma diffunditur, an non vrget ipsa necessitas remedij adhibendi? & cum viget vis morbi, applicanda suo loco medicina, atque hoc docuit D. Paulus, cum monet instandum op-
portu-

portunè, & importunè . Huiusmodi peccata sunt Blasphemie in quas magno animi ardore inuehatur, vt è Christiana Republica tam indignum scelus deturbetur, Maledicta; frequens iurandi, atque adeo peierandi consuetudo, vt fecit de industria, B. Chrysoft. in plerisque homilijs, in quibus apparet quàm feruor, & quàm efficaciter id sibi animo proposuerit, vt eam penitus è suo populo exterminaret; superstitiones, & maleficia, quæ mirum sit in tanto fidei Christianæ cultu reperiri, quasi irruerent adhuc in animos tenebræ, & errores gentium; Colloquia vana in templis, & irreuerentia, quam arreptis manu flagellis vel Christus ipse coarguit; opera carnis, in quibus vti sues in cæno, tam miserè voluntur tam multi; falsa testimonia, iniustæ, ac diurnæ lites; fraudes mercatorum, & artificum; Odiæ, & inimicitia, turbulentissimi malorum omnium, fontes, detractiones, infamia, in quibus multi grauiter delinquant; iudicia temeraria, cogitationes turpes, & morosæ, effrenata sensuum libertas, oculorum, aurium, tam frequentes quam perniciosi linguæ fœtus; otiosa vita præsertim iuuenum, id est sentina malorum, peruersa liberorum educatio; crapulæ, & ebrietates, amores lasciuæ, familiaritates noxiæ, quæ improvidam præsertim adolescentiam pessundant, ac perdunt; Mendacia, Vota non seruata, Inobedientia filiorum, parentum incuria in educatione liberorum; Verba lasciuia, Merces non solutæ, atque alia id genus multa, in quibus innumera hominum multitudo miserè prostrata iacet, iam iam in Tartara ruitura. Quamobrem locos topicos, & communes tempestiuè in vsum congeffisse oporteret, vt pro re nata Concionatori in promptu sint scripturæ, exempla, testimonia, remedia, quibus ægrotorum saluti opportunè subueniat, ne iam quo die se ad dicendum parat, tunc supellectilem comparèt; sed aliorum commodo paratam producat, nec tunc autoritatum aciem, ac rationum struat, sed in ipsa vitiorum monstra iam satis bene instructam educat. Inuehatur in deprauatas aleatorum consuetudines quæ inter ludendum, cum vitijs omnibus imbibuntur, Infectetur Comedias lasciuas, cuiusmodi pleræque sunt quæ nostris temporibus aguntur; Prudentiæ tamen sit memor, nec publicè Principem, qui eas permittit accuset. Id vnum satis est si pericula aperiat; Reprehendat hominum inanes ornatus, mulierum fucos, & luxum in vestibus, conuiujs, domibus, sitim, & cupiditatem pecuniarum, ob quam plerique contractus vsurarij, & iniusti fiunt, lasciuas, siue mulierum, siue puerorum,

Peccata quæ maximè arguenda.

Abusus in quos inuehi debet.

rorum, & virorum imagines. Prophanos libros eorumque lectionem, cantilenas parum pudicas. In his verò inculcandis, vulgari quadam, communique doctrina contentus minimè sit, est enim minus efficax, nec concionem mouet, sed singillatim ad ipsa crimina descendat; fœditatem, ac damna ante oculos ponens, quanquam in rebus obscœnis singulares actus describere, ne obiurgando quidem est tutum, ne deprauata aures his abutantur, & castæ offendantur. Neque solum acriter incessenda vitia, sed etiam respondendum est varijs hominum excusationibus, quibus ipsi suas conscientias fallunt. Aperiat itaque callidus Doctor fallacias, amoliatur impedimenta, adhibeat remedia, quæ necessaria, & vtilia iudicauerit.

Occasiones peccatorum doceat fugiendas.
Cap. XXIV.

Nequè solum peccata, sed occasiones quoque peccatorum infectetur, siquidem occasionis hoc proprium est, vt matris instar peccatum generet, deinde quasi nutrix in sinu foueat, simul ac lactet. Contra huiusmodi occasiones paratos habeat locos vnde argumenta eliciat, ad earum fugam persuadendam. Subijciam paucos de multis, vt inde ad similia inuenienda aditus cuique aperiatur. Primò proponendæ sunt sententiæ ex sacris literis, ex quibus appareat quanta sit in occasione vis ad ruinam, Nam qui amat periculum peribit in illo; & qui fodit foueam (hæc est occasio parata) incidet in eam, & qui dissipat sepem, mordebit eum coluber, solent enim inter spineta, ac vepres latitare serpentes. In medio mulierum noli commorari; de vestimentis enim procedit tinea, & à muliere iniquitas viri; Ne delecteris in femitis impiorum, nec tibi placeat malorum via, fuge ab ea, nec transeas per illam, declina, & defere eam. Ob id præcepit Deus, vt intrantes terram promissionis disperderent omnes inhabitatores terræ confringerent titulos, ac statuas comminuerent, vt hoc pacto scelerum occasionem remouerent subdit si non abstuleritis, erunt vobis clauis in oculis, & lanceæ in lateribus. Rursus Nazareis, qui lege iubebantur abstinere à vino, simul ad tollendam occasionem interdixit ne vvas comederent, neque recentes, neque passas, neque delibarent acetum, neque ipsum vux acinum gustarent, Præcepit vt ne, cum Idolum argenteum comminuerent, ex illo argento vas vllum efficerent, quo

Loci argumentorum contra occasiones.

Scripturæ auctoritas.

Eccl. 3.

Eccl. 10.

Eccl. 42.

Prou. 4.

Num. 33.

Num. 6.